

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,90+ 2,10 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.41 + 0.09 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

*Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!*

J Time
Committed
À dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 20.

(370.)

Vol. 16.

satellite **1-416**

Thursday,
October 12,
2006

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Filmy miera do domácností

Bratislava-sme-28.10.06-Osemdesiate roky, to je nostalgia sama osebe. Napríklad, do kín vhupla *Fontána pre Zuzanu* a za dva dni sa na ňu prišlo pozrieť toľko divákov, koľko dnes nový slovenský film naháňa celý rok.

„Fontánu hrali najmä v amfiteátroch, ľudia preliezali plot, nebolo vidieť ani sedadlá, ani schody. My sme sedeli úplne hore, sledovali ľudí pod nami, ako sa chúlila pod dekou. Keď prišlo k časti, kde si Robo Grigorov zapálil cigaretu, tritisíc ľudí to po ňom okamžite zopakovali. Veľmi by som doprial mladým režisérom, aby niekedy zažili také splnutie s publikom,“ vraví dnes režisér Dušan Rapoš.

Filmový muzikál *Fontána pre Zuzanu* je prvý film z edície Slovenský film 80. rokov, ktorú na DVD spolu vydáva denník SME a Slovenský filmový ústav. V stánkoch sa bude predávať od pondelka po 99 korún. Po nej príde deväť ďalších titulov, každý týždeň jeden.

Prirodzene, scenáristi a režiséri vtedy neboli veľmi slobodní, nemohli rozprávať presne také príbehy, aké chceli. Museli vymýšľať spôsoby, ako presvedčiť schvaľovaciu komisiu. Výhodou boli fungujúce štúdiá Koliba. Vyrábalo sa v nej a veľa. Vznikli pestré filmy - *Fontána* bola diváckym muzikálom pre mladých, *Chodník cez Dunaj* silnou drámou, *Slané cukríky* sú zas skvelou komédiou. *Ja milujem, ty miluješ* sa stal najúspešnejším filmom, získal Strieborného medveďa na festivale v Berlíne.

Dobre vieme, čo prišlo s deväťdesiatymi rokmi. Kolibu zavreli, štát nemal peniaze, ani verejnoprávna televízia nepomáhala. Nové filmy sa skoro nevyrábali a ani tie staré a dobré filmy sa príliš nevysielali. Nová edícia je pokusom vrátiť slovenský film do domácností. Všetky filmy edície prešli pri digitalizácii istou reštauráciou. Najprv sa z negatívu odstraňovali špinky a prach, robili sa aj farebné korekcie. Zásadnou úlohou bolo neovplyvniť estetiku a atmosféru filmov. Dušan Trančík sa šiel pozrieť na úpravu svojej Inej lásky a mal isté výhrady: „Teraz je obraz trochu jemnejší, my s kameramanom Alojzom Hanúskom sme sa snažili, aby mal film drsnejšie vyznenie. Ale aj tak ďakujem.“

Jeho kolega, kameraman Laco Kraus oponoval: „Musíme rešpektovať nové technológie.“ Stano Párnický má vo výbere film *Južná pošta* a z celej kolekcie má veľkú radosť: „Je to skvelá vec. Len dúfam, že slovenské filmy sa budú vydávať ďalej a systematicky.“

Možno sa bude zdať zvláštne, že v edícii osemdesiatych rokov nie je žiadny Jakubisko. Práve pre reštauráciu. So Slovenským filmovým ústavom sa už pred dvomi rokmi nedohodol, ako by mala vyzerať.

Zostáva otázka, prečo filmy na DVD nezačali vychádzať skôr. Riaditeľ filmového ústavu Peter Dubecký hovorí: „Nežili sme normálnu dobu, bola príliš divoká. Po sprivatizovaní Koliby nemáme technické zariadenie, chodíme do zahraničných laboratórií.“

Na reštaurovaní a sprístupňovaní archívu slovenských filmov sa však robí ďalej. Či sa budú aj ďalšie filmy vydávať spolu s novinami za výhodnú cenu, rozhodne záujem trhu.

NHL zaklepala na dvere

Tomáš Plekanec před torontskou brankou
Více o přípravném zápase Toronto-Montreal na str. 12

Raději netahat tygra za fousy

Nedávno jsem si šel vyměnit baterie, které měly záruku. Prodávají se po čtyřech, ale já jsem jednu někde ztratil. Když jsem přišel do prodejny s elektronikou, obsluhující prodáváč afro-kanadčan mne upozornil, že mi jedna baterie chybí. Snažil jsem se mu vysvětlit, že mi může dát čtyři nové baterie a já, že mu jednu vrátím. Pokýval hlavou něco natukal do počítače a dal mi čtyři baterie. Chtěl jsem mu tedy jednu vrátit. Usmál se a řekl, že je to v pořádku.

Letos na jaře jsem šel na fotbal na Spartu se Slavií. Kancelář Sparty byla narozdíl od podobných utkání na Slavii nedostupná. Nebyla akreditace, ani nebyly lístky. Zkusil jsem tedy jeden koupit před pokladnou. Pán, který mi lístek prodal, nijak nespěchal na peníze. „Však budeme sedět vedle sebe.“ Seděli jsme. Nechtěl mne prozradit, komu bude fandit. Pak teprve z něho vylezlo, že je spartan. Já jsem mu sdělil, že jsem slávista. Po utkání jsme se přátelsky rozloučili, zatímco kousek od nás došlo k jedné z bitek mezi fanoušky.

Nedávno mně přišly e-mailem fotografie z demonstrace. Nápis na fotografiích byly šokující. Jenže... nejsem přesvědčen, že jsou pravé. Písmo nemělo stejnou texturu jako podklad. Nelámalo se, tak jako papír pod ním. Autor byl neznámý. Netvrdím, že k podobné demonstraci nedošlo, ale bylo tu příliš mnoho ale...

Vzpomněl jsem si na T. G. Masaryka a jeho boj proti falešným rukopisům. Důraz na pravdu byl a je v politickém světě něčím nezvyklým. Nejedna politik se kvůli lhaní dostane do problémů. Bill Clinton, ačkoliv mu ekonomika šlapala přišel kvůli lhaní málem o křeslo a demokráty to stálo v roce následujícím volby.

V těchto dnech čelí kvůli lhaní velkým problémům maďarský premiér Ferenc Gyurcsany. Při tom Gyurcsany chtěl pravý opak, aby se přestalo lhát.

Je zajímavé, že veřejnost některé lži toleruje, jiné ne. Při tom Clintonova lež nijak neovlivnila politickou scénu, zatímco lhaní o nukleárních zbraních ano. Dnes se tedy politici přou, jestli válka v Iráku nebezpečí terorismu zvýšila nebo snížila. Veřejnost má tendenci odpustit politikovi spíše xenofobní lži, které vypadají jako, že nás ochraňují.

V těchto dnech jsou v Praze mimořádná bezpečnostní opatření. Problém je, že se nikdo nedoví proč a jak dlouho budou trvat. Jsou na základě pravdivých informací, když se tolikrát lhálo? Nebo je to další xenofobní lež?

Tak pomalu vyklízíme pozici svobody aniž si to uvědomujeme. Papež Benedikt XVI. se za citaci středověkého textu musel omluvit a vysvětlit, že nebyl pochopen. V Berlíně zrušili představení Mozartovy opery, protože by mohla způsobit emoce. Jedné české profesorce hrozil prý teroristický útok za to, že redigovala spis Jana Blahoslava ze šestnáctého století o islámu. V Anglii kdosi požadoval zakázat Shakespearova *Romea a Julie*, protože se tím prý diskriminují homosexuálové. V Toronto Star před časem kdosi požadoval zákaz Janova evangelia, kvůli tomu, že se jedná o literaturu, která rozšiřuje nenávist. Miloš Zeman jednou prohlásil, že se s terorismem nejedná, ale bojuje. Jenže opak je pravdou xenofobie nás dostává na každém kroku a my se pod silnými hesly zterozujeme sami.

Proto nemám rád fotografie, které strach rozšiřují a pokud hrozí nějaké nebezpečí terorismu, pak bychom měli být o něm pravdivě informováni. Mám tedy rád každé přátelské gesto, které přijde od někoho, kdo zrovna není stejný jako já. Ať je to prodáváč v obchodě s elektronikou nebo fanoušek z protilehlého tábora, či někdo s jiným vyznáním než je to moje. V tom je ten skutečný zápas proti terorismu.

Aleš Březina
